

Parlame'nttvaal 2015

Parlame'nttvaal

Parlame'nttvaal tuåimmet juõ'kk neelljad ee'jj. Vaalin va'lljeet parlamentta 200 parlame'ntne'kked tu'mmjet õhttsaž aa'sšin. Ee'jj 2015 parlame'nttvaal riāžžat pā'sspei'v 19.4.2015.

Parlamee'nt tuāi

Lää'ddjānnam vuāđđläā'jj mie'ldd vä'ldd Lää'ddjānnameest kool meera. Meer va'lljad parlamee'nt tu'mmjed aa'sšin. Parlamee'nt vääžmõs tuājij lij šiõtteed laa'jjid, kooi mie'ldd õhttsažkā'dd tuāimmai.

Nu'bb täärkes tuājij lij tu'mmjed riikk mä'hssemplaanāst. Mä'hssemplaanāst meārtet, ko'st riikk vuāžž tie'gğ da koozz tie'gğid āā'net. Parlamee'nt tuājijān lij še vahssād riikk täälhāiddmõõžž.

Parlame'ntt va'lljad jānnam halltõ'sse vä'lddmini'stter d vähss halltõõzz tuāimmjumuužž. Lāā'ssen parlame'ntt tu'mmai, mõõnnallšem miõlāst Lää'ddjānnam riikk lij määngin Euroop unioon aa'sšin.

Ķii vuāžž jionsted?

Parlame'nttvaalin vuāitt jionsted juõ'kkkaž Lää'ddjānnam meerlaž, kāā'tt lij tiuddām 18 ee'kked māāimõõzzāst vaalpei'vven 19.4.2015.

Jõs tu'st lij jionstemvuõiggādvuõtt parlame'nttvaalin, te'l vuāžžak pāā'stest i'lmtemkoort. Kāā'tt vuõltteet pā'ztlāštammannust.

I'lmtemkoortāst lij tuu nõmm, vaalpei'vv da ouddjionstemāi'gğ di teātt vaalpei'v jionstempāāi'kest. I'lmtemkoort mie'ldd vuāžžak še logstõõgg ouddjionstempāāi'kin, kook liā tu'nne āāldmõs ouddjionstempāāi'k di jee'res täārkes teāđaid vaalin.

Ķeān vuāitak jionsted?

Vuāitak jionsted võborsee'kk kāā'tt lij võborše'kkēn parlame'nttvaalin jiijjad vaalkruuggāst.

Lää'ddjānnam lij juõkkum 13 vaalkruu'gğge. Juõ'kk vaalkruuggāst liā jiijjās-i võborsee'kk.

vaalkruugg i'Immtet i'Immtemkoortâst.

Teâdaid vöboršee'kkin vuäžžak ouddmiärkkân ga'zeââ'tin, televisiost le'be ne'tt addröözžâst www.vaalit.fi

Vöboršee'kkin lij jijjâs vöboršeknâamar. Jijjad vaalkruugg vöboršee'kki nâamar käunnje jee'rbi mie'ldd jionstempaai'kin. Nâamar kuâsttje tääu'jmösân še vöboršee'kki vaalkeeit'in.

Vaalkäittmõš

Juõ'kkkaž tu'mmai jiõčč, haa'lad-a jionsted. Juõ'kkkaž tu'mmai jiõčč še tõ'st, keän haa'lad jionsted. Jionstemvuõiggâdvuõ'tte kooll vaalkäittmõš, tön jurddân lij, što tu'st ij taarbâž sârnad ni keäzz, koon vöboršee'k jionstak.

Kuä'ss vuäitt jionsted?

Vuäitak jionsted parlame'nttvaalin vaalpei'vven le'be oudbeä'lnn ouddjionstumuužžâst.

Jionstumuš vaalpe'ivven

Vaalpei'v lij pâ'sspei'vv 19.4.2015. Vaalpeei'v jionstempäi'k liä äävai čiâss 9–20. Vuäitak jionsted pâi tön jionstempäi'ikest, kää'tt lij i'Immtemkoortâst.

Ouddjionstumuš

Jõs jiõk vuei't le'be jiõk haa'led jionsted vaalpei'vven, vuäitak jionsted oudbeä'lnn. Vuäitak jionsted koon ouddjionstenpäi'keest haa'lääk Lää'ddjânnmest le'be ålggânnmest. Ouddjionstumuš ålgg 8.4.2015 da poott 14.4.2015. Ta'rkked ouddjionstempäi'k äävaiaårramäi'jid logstõõggâst, koon vuäžžak i'Immtemkoort mie'ldd, le'be ne'tt addröözžâst www.vaalit.fi

Keä'st vuäžžak vie'kk?

Vaalve'rğğoomaž da vaalveä'kkteei veä'kkte da vuä'pste tuu juõ'kk vue'jjest. Jõs taarbšak vie'kk jionste'mmen, vuäitak raukkâd vaalveä'kkteei veä'kken jionstemlõ'ņņje. Vaalveä'kktee'jen vuäitt tuåimmjed še ooumaž, koon leäk jiõčč va'lljääm. Vaalveä'kkteei ij vuäžž sârnad ni keä'zz, keä'n jionstik.

Dommjionstumuš

Jõs leäk lossâņji lammšõõvvâm le'be ku'kesäiggsaž puõcci le'be leäk puõccmen, te'l vuäitak jionsted ooubeä'lnn dââma. I'Immet tõ'st te'lfoonin lbe blaarjkin kää'dd vä'lddvaal-lu'vddkâdda 7.4.2015 čiâss 16 mõõnee'st. Lu'vddkää'dd te'lfonnââmar kaaunak i'Immtemkoortâst. Roodnaipuâdpeâmmai še vuäitt i'Immtõõttâd dommjionstumu'sše. Hospitaalin da stro'ittlin vuäitt jionsted oudbeä'lnn, jõs leäk tâ'ben hâiddamnalla.

Ouddâl jionstumuužž

Vää'ld mie'ldd jionstumu'sše identite'tt-tuõđštõõzz, ouddmeârkkân paass, personkoort, vuejjamkoort le'be jee'res va'stteei veerglaž ä'sškee'rj, ko'st lij tuu jijjad snimldök, Jionstempäi'keest tuu vuârdd vaalve'rğğoomaž. Son ta'rkkad vuõššân identite'tt-tuõđštõõzz da oudd tu'ne jionstemliipp.

Näai't jiõnstak vaalpei'vven

1. Mõõn tiuddeed jiõnstemliipp va'rrjum jiõnstenlõ'nnje. Kee'rjet jiõnstemli'ppe čiõlggsânji tõn võborsee'kk nõamar, keän jiõnstak. Vuäžžak jiõnsted päi õõut võborsee'kk. Jõs jiõk muu'st nõamar, kiõčč tärkka logstõõggâst, kää'tt lij jiõnstemlõõnj seei'nest. Je'l kee'rjet jiõnstemli'ppe ni mäi'd jee'res ko võborsee'kk nõamar.
2. Kiõčč tärkka da pii jiõnstemliipp koskppäai'kest mäccad nu'tt, što ij ni kii vuei't vuei'nned nõamar. Li'ppe lij mie'rkkuum päi'kk, koogg tõn vuäitt piijjâd mäccad.
3. Määžž vaalve'rğğoummu ârra. Vaalve'rğğoumaž šteemplâstt mäccad pijjum jiõnstemliipp.
4. Kõõččet mäccad pijjum jiõnstemliipp vaalčokka.

Näai't jiõnstak oudbeä'lnn

1. Mõõn tiuddeed jiõnstemliipp va'rrjum jiõnstenlõ'nnje. Kee'rjet jiõnstemli'ppe čiõlggsânji tõn võborsee'kk nõamar, keän jiõnstak. Vuäžžak jiõnsted päi õõut võborsee'kk. Jõs jiõk muu'st nõamar, vuäitak ta'rkkëed jiijjad vaalkruugg võboršeklogstõõggâst, kää'tt lij oudjjiõnstempäai'kest vuei'nnemnalla. Je'l kee'rjet jiõnstemli'ppe ni mäi'd jee'res ko võborsee'kk nõamar.
2. Kiõčč tärkka da pii jiõnstemliipp koskppäai'kest mäccad nu'tt, što ij ni kii vuei't vuei'nned nõamar. Li'ppe lij mie'rkkuum päi'kk, koogg tõn vuäitt piijjâd mäccad.
3. Ko leäk teâuddam jiõnstemliipp, määžž vaalve'rğğoummu ârra. Vaalve'rğğoumaž šteemplâstt mäccad pijjum jiõnstemliipp da oudd tu'nne ru'čkkes vaalkonfeârt. Pii jiõnstemliipp konfeârtte da li'jmme konfeârt kïdd.
4. Mânŋa vaalve'rğğoumaž räukk tuu vuâllakee'rjed blaanj. Vuâllakee'rjtee'l ââsktak, što leäk jiõčč teâuddam jiõnstemliipp, vaalve'rğğoumaž lij šteemplâsttam tõn da leäk jiõčč piijjâm jiõnstemliipp konfeârtte.
5. Loppâst vaalve'rğğoumaž peejj vaalkonfeârt kïdd da vuâllakee'rjtum blaanj vi'skkes sättkonfeârtte da vuõlttad tõn vä'lddvaal-lu'vddkâdda.

Näai't leäk jiõnstam da vuäitak võõivâd jiõnstempäai'kest.

Brosyyr lij nee'ttest addrõõzzin www.vaalit.fi da www.papunet.net/selko

Vuõiggâdvuõttministeria
Čiõlggkõõskõs